

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

[zapisz się](#)

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Jak rower zmienił świat

Rower to narzędzie emancypacji i symbol wolności dla kobiet, robotników i dzieci - uważa dr Piotr Kubkowski z Instytutu Kultury Polskiej UW. W rozmowie z PAP zaznaczył, że w ciągu kilkunastu dekad rower zdemokratyzował mobilność, stając się tanim i powszechnie dostępnym środkiem transportu.

W 1817 r. niemiecki baron Karl von Drais skonstruował pierwszy prototyp roweru - tzw. maszynę biegową, czyli drewniany pojazd na dwóch kołach, pozbawiony pedałów. Impulsem do jego stworzenia miał być globalny kryzys żywnościowy związany z erupcją wulkanu Tambora w Indonezji. W jego wyniku wzrosły ceny paszy dla koni, które stanowiły wówczas główny środek transportu.

Nawet jeśli takie były intencje pierwszych wynalazców, a następnie kolejnych innowatorów, to aż do końca XIX w. rower pozostawał fanaberią dostępną jedynie dla arystokracji i bogatego mieszczaństwa w Europie Zachodniej. Dopiero na przełomie XIX i XX w., wraz z postępem technologicznym - kiedy rower przybrał formę zbliżoną do współczesnej - pojazd ten zaczął stawać się coraz tańszym i bardziej powszechnym środkiem transportu.

Kubkowski zwrócił uwagę, że rower ma szczególne znaczenie dla historii ruchu emancypacyjnego kobiet z przełomu XIX i XX w., czyli tzw. pierwszej fali feminizmu. - To dzięki rowerowi kobiety w Europie Zachodniej i USA mogły samodzielnie opuszczać swoje domy i przemieszczać się. Pojazd stał się także symbolem sufrażystek w walce o prawa wyborcze - stwierdził.

- Rower był też narzędziem emancypacji dla grup robotników m.in. z Wielkiej Brytanii czy krajów Beneluksu. Był on szczególnie bliski ruchom socjalistycznym i komunistycznym - dodał.

Włoscy socjaliści jeździli na rowerach marki Maino - nazwa ta była umieszczona na piastach i obręczach kół. Według włoskich historyków był to podobno zakamuflowany hołd dla Karola Marksa, a sama obecność napisu pozwalała im mówić, że „jeżdżą na kołach Marksa”.

W opinii badacza rower to także „pierwszy wehikuł, który daje wolność dzieciom”. - Niesamowite jest obserwować młodego człowieka, który - najpierw wsiadając na rower biegowy, a potem z pedałami - nagle zaczyna osiągać prędkość będącą wcześniej poza jego zasięgiem - wskazał rozmówca.

Kulturoznawca zauważył, że w ostatnich latach rower jest wykorzystywany w pracy z osobami z doświadczeniem uchodźczym. - W rozmowie z jedną z aktywistek z Niemiec dowiedziałem się, że rower był elementem jej pracy z uchodźczyniami z Syrii. Nauczenie się nowej sprawności, jazdy na rowerze, dawało im wolność i swobodę w poruszaniu się, miało - wedle tej relacji - stawać się sposobem zajęcia takiej pozycji, jaką mają w społeczeństwie Europejski - powiedział Kubkowski.

Według niego dziś rower to „tani, prosty wehikuł, na który może sobie pozwolić każdy, jeśli weźmiemy pod uwagę rynek rowerów używanych”. Zwrócił uwagę, że w Polsce już w dwudziestoleciu międzywojennym zaczęto masowo produkować tanie rowery, które stały się popularne na wsiach.

- W okresie PRL rower był już dla każdego. Wtedy rower znów stał się narzędziem emancypacji, tym razem dla młodzieży wiejskiej i małomiasteczkowej. To wówczas też jazda na rowerze stała się popularnym sportem; wyścigi kolarskie, jak Wyścig Pokoju, były rekordy popularności - przypomniał.

Zapytany o współczesne znaczenie roweru, odpowiedział, że „choć często wtłaczany jest on w stereotyp pojazdu dla cyklistów, artystów, wegan, ekologów czy szerzej środowiska lewicowo-postępowego, to przecież może też być postrzegany jako neutralny politycznie czy ideowo”. Rozmówca wspominał, że w okresie I wojny światowej i dwudziestolecia międzywojennego „rower był kojarzony z armią, militarystką i państwowością”.

W rozmowie z PAP Kubkowski stwierdził, że dla niego rower jest „naturalnym towarzyszem życia w mieście”. - Używam roweru przez cały okrągły rok. W żadnym innym środku transportu nie otrzymałbym tyle swobody i wolności. Ale myślę też o rowerze jako o czymś, co daje mi bezpośrednio

doświadczenie warunków pogodowych - jak wiatru, deszczu, słońca - oraz umożliwia styczność z innymi ludźmi. Z jednej strony rower pozwala na to, żeby się odciąć od innych, bo jesteśmy w ruchu, ale z drugiej strony mijając inną osobę, pieszego czy innego rowerzystę, jesteśmy w stanie spojrzeć człowiekowi prosto w oczy - dodał.

Piotr Kubkowski jest wraz z Konradem Schillerem współkuratorem wystawy „Bez trzymanki. Jak rower zmienia Warszawę” w Muzeum Woli w Warszawie. Wystawa otwiera się 29 maja.

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/32866.html>

12-05-2026

[Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości](#)

Najlepsze pomysły łączące naukę z biznesem.

12-05-2026

[Kleszcz to tylko pośrednik](#)

Krętki Borrelia to częściowo „prezent” od gryzoni i ptaków

12-05-2026

Jak rower zmienił świat

Od drewnianej „maszyny biegowej” do emancypacji robotników i kobiet

12-05-2026

Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji...

Utworzą obserwatorium do badania fal grawitacyjnych.

12-05-2026

Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością

Samotność ma liczne negatywne skutki zdrowotne.

12-05-2026

Norowirusy - biegunka brudnych rąk

Przenoszone drogą pokarmową norowirusy wywołują gwałtowne wymioty.

12-05-2026

Rak nie jest wskazaniem do przedwczesnego rozwiązania ciąży

W czasie ciąży można bezpiecznie prowadzić odpowiednie leczenie onkologiczne.

12-05-2026

Zakażenia w chirurgii to coraz większy problem

Konieczne jest wdrożenie skutecznego systemu opieki nad pacjentem.

Informacje dnia: [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#)

Partnerzy